



**Opinia do ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw  
(druk nr 977)**

**I. Cel i przedmiot ustawy**

Opiniowana ustawa zmienia:

- 1) ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy;
- 2) ustawę z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy;
- 3) ustawę z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Opiniowana ustawa ustanawia Święto Trzech Króli (6 stycznia) jako dzień wolny od pracy.

Jednocześnie przedmiotowa ustawa wprowadza zasadę, zgodnie z którą święto przypadające w dniu wolnym od pracy (wynikającym z rozkładu czasu pracy w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy), nie obniża wymiaru czasu pracy. Innymi słowy święto (dzień wolny od pracy wprowadzony przez ustawę) przypadające w dzień powszedni (tj. w sobotę lub inny dzień tygodnia z wyjątkiem niedzieli) w którym pracownik nie świadczy pracy - zgodnie z nowelizacją - nie spowoduje obowiązku pracodawcy "oddania" pracownikowi dodatkowego dnia wolnego.

Termin wejścia w życie ustawy został określony na dzień 1 stycznia 2011 r.

**II. Przebieg prac legislacyjnych**

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 74. posiedzeniu w dniu 24 września 2010 r. w oparciu o projekt poselski. Projekt stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Nadzwyczajnej do spraw zmian w Kodyfikacjach. Komisja po rozpatrzeniu przedłożenia wprowadziła do niego poprawki mieszczące się w jego meritum (najważniejsza z nich uwzględniała elastyczne regulacje Kodeksu pracy dotyczące zasad określania dni wolnych od pracy: poza świętami i niedzielą – dzień wolny wynikający z pięciodniowego tygodnia pracy, a więc sobota lub inny dzień tygodnia). Wniosek mniejszości komisji zakładał skreślenie art. 1 nowelizacji (zmiany zgodnie z którą święto przypadające w dniu wolnym

od pracy nie obniża wymiaru czasu pracy). W trakcie drugiego czytania nie zgłoszono dodatkowych poprawek. Ustawa została uchwalona w brzmieniu zaproponowanym przez komisję.

### III. Uwagi szczegółowe

1) **art. 2 i art. 3 noweli**, art. 9 i art. 27 Konkordatu między Stolicą Apostolską a Rzeczpospolitą Polską oraz art. 17 ust. 2 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Opiniowana ustawa poszerza katalog świąt związanych z religią katolicką. Zamknięty katalog takich świąt (wolnych od pracy) określa art. 9 ust. 1 Konkordatu. Rozszerzenie tego katalogu, zgodnie z art. 9 ust. 2 może nastąpić jedynie po porozumieniu układających się stron. Jednocześnie Konkordat w art. 27 zakłada, że sprawy wymagające nowych lub dodatkowych rozwiązań będą regulowane na drodze nowych umów pomiędzy umawiającymi się stronami, albo uzgodnień między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej i Konferencją Episkopatu Polski upoważnioną do tego przez Stolicę Apostolską. Uzasadnione wątpliwości budzi brak wskazania projektodawców na stosowne porozumienie ze stroną kościelną. W obliczu powyższego wskazać należy na możliwość uznania art. 2 i art. 3 noweli za niezgodne – ze względów proceduralnych - z art. 9 Konstytucji RP (Rzeczpospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego). Należy też dodać, że wymóg stosownych uzgodnień zawarty został w art. 17 ust. 2 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Usprawiedliwieniem dla braku stosownego porozumienia nie może być założenie dorozumianej zgody strony kościelnej. W tym kontekście, jedynie na marginesie rozważań, można też zwrócić uwagę na liturgiczną nazwę Święta Trzech Króli - "Objawienie Pańskie" oraz fakt, że wszystkie święta wymienione w Konkordacie i ustawie o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej są określane poprzez "dzień" lub "uroczystość", co również może mieć ewentualne znaczenie dla stanowiska Kościoła co do regulacji przywracających Święto Trzech Króli.

Na koniec dodać należy, że ewentualna niekonstytucyjność art. 2 i art. 3. ustawy, stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, może spowodować, że w porządku prawnym pozostanie jedynie przepis art. 1 opiniowanej ustawy, zgodnie z którym święto

przypadające w dniu wolnym od pracy (wynikającym z przeciętnie pięciodniowego tygodnia pracy), nie obniża wymiaru czasu pracy. Ten ostatni przepis powinien być natomiast, w myśl projektodawców, jedynie swoistą "rekompensatą" dla gospodarki w związku z wprowadzeniem dodatkowego dnia wolnego od pracy.

## 2) tytuł oraz art. 1 - 3 noweli.

Zgodnie z zasadami poprawnej legislacji dotyczącymi kolejności przytaczania w ustawie nowelizującej poszczególnych zmienianych ustaw (w tytule oraz kolejnych artykułach nowelizacji), jako pierwszą przytacza się ustawę główną, decydującą o zmianach w innych ustawach (stosując kryterium merytoryczne). Kolejne ustawy przytacza się w kolejności od "najstarszej" (stosując kryterium chronologiczne).

Przyjmując powyższe należy stwierdzić, że opiniowana ustawa jako główną traktuje ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Pozostałe ustawy - w myśl aksjologii ustawodawcy ujętej w systematyce ustawy - zawierają zmiany wynikowe, "narzucone" przez ustawę główną. Są to ustawa z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy i ustawa z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Systematyka ustawy nie konweniuje jednak z uzasadnieniem do jej projektu. Zgodnie z uzasadnieniem: "projekt odpowiada na zgłaszane od dłuższego czasu postulaty społeczne przywrócenia w Święto Trzech Króli (...), dnia wolnego od pracy, jako powrotu wielowiekowej tradycji polskiej. Jednocześnie projekt przyjmuje rozwiązanie prawne, które czyniąc zadość odczuciom społecznym, zapobiegnie spowolnieniu gospodarki wynikającemu ze zmniejszenia ilości dni roboczych" (zmiany w Kodeksie pracy).

Należy pamiętać, że ustalenie jednoznacznych intencji ustawodawcy może mieć znaczenie dla późniejszej interpretacji i stosowania przepisów.

Propozycja poprawek zakłada zmianę tytułu i systematyki opiniowanej ustawy tak, aby aksjologia ustawodawcy przytoczona w uzasadnieniu do projektu ustawy znalazła odzwierciedlenie w jej konstrukcji.

### Propozycja poprawek:

1) *tytuł ustawy otrzymuje brzmienie:*

*"o zmianie ustawy o dniach wolnych od pracy oraz niektórych innych ustaw";*

2) *art. 1 ustawy oznacza się jako art. 2, a art. 2 ustawy oznacza się jako art. 1;*

3) **art. 2 noweli**, art. 1 pkt 1 lit. b ustawy o dniach wolnych od pracy.

Litera b w art. 1 pkt 1 ustawy o dniach wolnych od pracy została uchylona ustawą z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie ustawy o dniach wolnych od pracy. Tymczasem art. 2 opiniowanej ustawy zmierza do nadania nowego brzmienia tej literze.

Zgodnie z § 82 Zasad techniki prawodawczej zmiana przepisów powinna polegać na ich uchyleniu, zastąpieniu przepisami o innej treści lub brzmieniu albo na dodaniu nowych przepisów. Nie można jednak zastąpić przepisu już uchylonego. Uchylona jednostka redakcyjna (jej fragment) nie jest już bowiem zawarta w ustawie.

Przyjęcie techniki legislacyjnej polegającej na nadaniu nowego brzmienia przepisowi wcześniej uchylonemu - biorąc pod uwagę zasadę wyrażoną w § 106 pkt 2 Zasad techniki prawodawczej - spowoduje, że tekst jednolity ustawy będzie zawierał zarówno literę b jak i informację o jej uchyleniu. Dodatkowo technika taka wpłynie na ograniczenie czytelności przepisów. W tym kontekście należy pamiętać, że komunikatywność przepisów w aspekcie wyszukiwawczym i interpretacyjnym jest jednym z warunków zasady przyzwoitej legislacji wynikającej z art. 2 Konstytucji.

Propozycja poprawki:

- w art. 2:

- a) w zdaniu wprowadzającym wyrazy "lit. b otrzymuje brzmienie" zastępuje się wyrazami "po lit. b dodaje się lit. ba w brzmieniu",
- b) lit. b oznacza się jako lit. ba.

*Szymon Giderewicz*

*legislator*